Miljø-
direktoratet

WERGELAND-HALSVIK AS
Gulafjordvegen 75 (JE)
5960 Dalsøyra

Oslo, 13. mars 2024

Deres ref.:
Tom Isen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/3105
2024.0123.miljodir

Saksbehandler:
Trygve Helgerud

Rapport etter tilsyn 14. februar 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Wergeland-Halsvik AS (virksomhetsnummer: 973406280).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Overvåkningsprogrammet for Deponi B mangler tiltaksgrenser for enkelte komponenter og det er ikke etablert rutiner for å håndtere overskridelser
- Avvik 2: Virksomheten har overskredet tiltaksgrensene for flere parametere i sigevannet fra Deponi B
- Avvik 3: Virksomhetens renseanlegg har hatt ulovlige utslipp til vann

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Wergeland-Halsvik AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 30. april 2024.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Tiltaksgrensene for sigevannet fra Deponi B kan med fordel begrunnes bedre
- Anmerkning 2: Deteksjonsgrensene for fenolindeks er over grenseverdi i tillatelsen

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 73 58 05 00
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljodirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

Miljø-
direktoratet

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Wergeland-Halsvik AS må betale et gebyr på 38 900 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Trygve Helgerud. Merk svaret med saksnummer 2022/3105 og tilsynsnummer 2024.0123.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Overvåkningsprogrammet for Deponi B mangler tiltaksgrenser for enkelte komponenter

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Wergeland-Halsvik AS, oppdatert 27. juni 2023 (tillatelsen)
- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene, jf. internkontrollforskriften § 5. andre ledd nr. 6. Virksomheten skal også ha rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen, jf.internkontrollforskriften § 5. andre ledd nr. 7.

Virksomhetn skal definere tiltaksgrenser for nivå av tungmetaller og andre relevante komponenter som ikke skal overskrides ved utslippspunktet for sigevannet. Tiltaksgrensene skal ta utgangspunkt i stoffene som er definert under tabell 10.3 i tillatelsen.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Wergeland-Halsvik AS har i henhold til tillatelsen utarbeidet tiltaksgrenser for en rekke relevante komponenter i sigevannet fra Deponi B.
Det er imidlertid ikke satt tiltaksgrenser for pH, konduktivitet/ledningsevne og suspendert stoff (SS). Under tilsynet kunne dere heller ikke vise til grenseverdier for totalt organisk innhold (TOC), biologisk oksygenforbruk (BOF) og kjemisk oksygenforbruk (KOF). I etterkant av tilsynet sendte dere oss et dokument der det foreslås tiltaksgrenser for disse tre parameterne. Det fremgår ikke klart av dette dokumentet hvordan disse tre tiltaksgrensene er utarbeidet eller hva som er lagt til grunn.

Avvik 2: Virksomheten har overskredet tiltaksgrensene for flere parametere i sigevannet fra Deponi B

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Wergeland-Halsvik AS, oppdatert 27. juni 2023 (tillatelsen)

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Beskrivelse av krav
Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Virksomheten skal definere tiltaksgrenser for nivå av tungmetaller og andre relevante komponenter som ikke skal overskrides ved utslippspunktet for sigevannet. Dersom tiltaksgrensene overskrides må det iverksettes tiltak for å motvirke dette. Ved behov for gjennomføring av tiltak skal Miljødirektoratet varsles. Dette skal dokumenteres i internkontrollen.

Punkt 10.3 i tillatelsen slår fast at sigevann fra deponiet bare kan slippes ut dersom det ikke inneholder forurensning som overskrider tiltaksgrensene. Det er dermed ikke tillatt å slippe ut sigevann dersom tiltaksgrensene er overskredet.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering
I perioden 2022-2024 har Wergeland-Halsvik AS hatt overskridelser av flere av tiltaksgrensene satt for sigevannet fra Deponi B.

Virksomheten har hatt overskridelser av tiltaksgrensene for nikkel, barium, antimon og selen. Tiltaksgrensene for nikkel og barium har vært overskredet de aller fleste måneder hele perioden, mens tiltaksgrensene for antimon og selen har vært overskredet enkelte ganger i 2022.

Dere opplyste under tilsynet at dere ikke var kjent med at det var iverksatt tiltak for å motvirke de ulovlige utslippene. I egenkontrollrapporteringen for 2022 opplyser dere at tiltaksgrensene for sigevannet er overskredet, men at disse kun er rådgivende ("tilråde verdier"). I egenkontrollrapporten står det ikke nevnt at det er iverksatt tiltak. I tillatelsen går det frem at tiltaksgrensene ikke er rådgivende og overskridelser er å anse som et brudd på tillatelsen.

I tillatelsen er det satt krav om at Miljødirektoratet skal varsles når det er behov for å gjennomføre tiltak. Dere har ikke varslet Miljødirektoratet om behovet for tiltak eller hvilke tiltak som er iverksatt.

Oppsummert finner vi at:
- det har vært ulovlige utslipp fra Deponi B, ved at tiltaksgrensene har vært overskredet
- dere ikke har iverksatt tiltak for å motvirke de ulovlige utslippene
- dere ikke har rutiner for å hvordan overskridelser skal håndteres
- dere ikke har varslet Miljødirektoratet om at har vært nødvendig å iverksette tiltak

Avvik 3: Virksomheten har hatt ulovlige utslipp til vann

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Wergeland-Halsvik AS, oppdatert 27. juni 2023 (tillatelsen)

Beskrivelse av krav
Virksomheten har krav til maksimale utslippskonsentrasjoner til vann for 19 ulike komponenter som er angitt i tabell 3.1. Kravene er gitt som korttidsgrenser (konsentrasjon pr. døgn) og for noen komponenter som langtidsgrenser (maksimalt tillatt mengde pr. kalenderår).

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering
Wergeland-Halsvik AS har siden juni 2023 hatt flere ulovlige utslipp til vann av adsorberbare organiske halogen (AOX) og fritt cyanid. Utslippene kommer fra vannrenseanlegget.

Det har også vært overskridelser av nitrogen og suspendert stoff i utslippene fra renseanlegget. Her er det imidlertid dialog med Miljødirektoratet om grenseverdiene i tillatelsen, og dere har sendt inn en søknad om endrede grenseverdier. Denne søknaden er nå til behandling. Se også informasjon under "Andre forhold" om installasjon av nye rensetrinn.

Anmerkning 1: Tiltaksgrensene for sigevannet fra Deponi B kan med fordel begrunnes bedre

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering
Det ble under tilsynet avdekket at dere har overskredet tiltaksgrensene for enkelte komponenter i sigevannet fra Deponi B. For de fleste komponentene er det satt tiltaksgrenser, men for noen komponenter mangler dette (se avvik 1).

Felles for alle tiltaksgrensene er at de mangler en begrunnelse eller vurdering av hvordan grenseverdiene er satt. I tillatelsen står det at dere skal lage tiltaksgrenser og disse kan med fordel begrunnes bedre.

Anmerkning 2: Deteksjonsgrensene for fenolindeks er over grenseverdi i tillatelsen

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering
Ved flere anledninger siden juni 2023 har analysene av fenolindeks vist en nedre kvantifiseringsgrense (omtalt som deteksjonsgrense, LOQ) som er høyere enn utslippsgrensen. Selv om analysene viser at verdien for fenolindeks er under kvantifiseringsgrense kan det likevel ikke utelukkes at vannet fra avløpsanlegget har en fenolindeks som er over grenseverdiene.

Dere opplyste at den høye kvantifiseringsgrensen skyldes prøvenes varierende og til dels høye innhold av andre komponenter og at dere ikke hadde lyktes i å finne et laboratorium som kunne utføre analysene med lav nok kvantifiseringsgrense. Dette arbeidet kan med fordel videreføres og dere kan forsøke å finne noen som kan analyser fenolindeks ned til grenseverdien gitt i tillatelsen.

Vedtak om gebyr
Miljødirektoratet vedtar at Wergeland-Halsvik AS må betale et gebyr på 38 900 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 14. februar 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage
Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet
Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Wergeland-Halsvik AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok
- Trygve Helgerud
- Alexander Kristiansen

Kontaktperson hos Wergeland-Halsvik AS
- Tom Isene

Anlegg kontrollert
Følgende anlegg tilhørende Wergeland-Halsvik AS ble kontrollert under tilsynet:
- Wergeland-Halsvik, Sløvåg behandlingsanlegg, Gulen

Tema kontrollert
Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:
- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Måleprogram
- Deponi

Regelverk
Tilsynet omfattet følgende regelverk:
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Wergeland-Halsvik AS
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med tilhørende
- forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter
- (Internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Fremlagt dokumentasjon
Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:
- Måledata for utslippsmålinger
- Vurderingsrapporter for ulike utslipp

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Lagring av kompost på Deponi B:
I tidligere brevveksling mellom Wergeland-Halsvik AS og Miljødirektoratet er det kommentert at det var lagret kompost på toppen av Deponi B. Området grenser mot Deponi A, som er avsluttet og arealene benyttes nå av Norva24 til produksjon av kompostjord. De har tidvis også brukt deler av Deponi B til ettermodning og lagring av kompost/kompostjord.

Det har vært tidvis relativt høye verdier av totalt organisk innhold i sigevannet fra Deponi B. Det har vært mistenkt at lagring av kompost/kompostjord har vært en av årsakene til det høye organiske innholdet i sigevannet.

Under befaringen 14. februar ble det kun observert en ranke med kompost/kompostjord helt i ytterkant av deponiområdet. Det er også satt opp en stor plast-hall i samme område, som brukes til lagring av kompost under tak. Disse delene av Deponi B er ferdig utfylt og det er lagt fiberduk og et lag med grus over deponimassene. På befaringstidspunktet var denne delen av Deponi B også asfaltert. Asfalten hadde godt fall ned mot Deponi A og resten av kompostproduksjonen. Det regnet og regnvannet rant tydelig ned mot Deponi A. Det var ikke spor av at det kunne renne vann fra komposten/kompostjorden til den aktive delen av Deponi B.

Nye rensetrinn i vannrenseanlegget:
Etter forrige tilsyn (13.-.15. juni 2023) ble det gitt tilbakemelding til Miljødirektoratet om at Wergeland-Halsvik AS planla å installere ekstra rensetrinn i vannrenseanlegget. Disse rensetrinnene var delvis ferdig montert og det pågikk testing av disse.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen	Trygve Helgerud
seksjonsleder	tilsynsleder